

Znak: WZPS-3.431.4.11.2024.EG
Szczecin, 20.02.2025 r.

Pani
Dorota Burzyńska
Kierownik
Domu Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
w Kołobrzegu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 9 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 z późn. zm.) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 4-8 listopada 2024 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kołobrzegu. Kontrolą objęto zagadnienia wynikające z art. 55 ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 51), w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz sposób realizacji zalecenia pokontrolnego wydanego po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2019 r. Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 7 stycznia 2025 r. W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.¹

Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kołobrzegu jest prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kołobrzegu, na podstawie zezwolenia wydanego na czas nieokreślony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzją z dnia 6 stycznia 2009 r. Nr PS.1.LS.9013-6/08². Prowadzenie DPS zostało zlecone Stowarzyszeniu do realizacji przez Starostę Kołobrzieskiego.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

² Zmienionej decyzjami: K.PS.1.IL.9013/36/2010 z dnia 23 lipca 2010 r., K.PS.1.IL.9013/11/2010 z dnia 15 września 2010 r., PS.1.9423.1.1.2011[IL] z dnia 12 lipca 2011 r., K.S-1.9423.1.1.2013.IL z dnia 15 lutego 2013 r., K.S-1.9423.1.3.2013.IL z dnia 18 kwietnia 2013 r., K-S-1.9423.2.2.2014.IL z dnia 19 września 2014 r., K-S-1.9423.1.3.2015.IL z dnia 13 listopada 2015 r., ZPS-3.9423.12.2019.JJ z dnia 2 grudnia 2019 r.

Dom przeznaczony jest dla 35 osób. Organizację oraz szczegółowe zasady funkcjonowania jednostki określa Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, przyjęty Uchwałą Nr 53/2016 Zarządu Koła PSONI w Kołobrzegu z dnia 28 listopada 2016 r. W toku kontroli wskazano na konieczność aktualizacji Regulaminu organizacyjnego.

Kontrolowana jednostka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające określone w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej. Działalność DPS w Kołobrzegu prowadzona jest w obiekcie, w którym działają także inne jednostki prowadzone przez PSONI Koło w Kołobrzegu. Budynek wyposażony jest w system sygnalizacji pożarowej. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w obiekcie, w którym funkcjonuje dom pomocy społecznej powinien być zamontowany system przyzywowo-alarmowy. W trakcie oględzin DPS w Kołobrzegu w wizytowanych pokojach stwierdzono brak zainstalowanego systemu przyzywowo-alarmowego. Jak wynika z informacji przekazanej w trakcie kontroli przyczyną braku aparatów służących do sygnalizacji przywoławczej było niewłaściwe korzystanie z nich przez mieszkańców. Skutkuje to niespełnieniem warunków określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. rozporządzenia. W myśl § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w Domu znajdują się pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe. W trakcie kontroli ustalono, że jednostka zapewnia właściwą strukturę pokoi mieszkalnych oraz określone normy powierzchni przypadające na jednego mieszkańca. Liczba pomieszczeń sanitarnych jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Podczas oględzin DPS stwierdzono, że w Domu nie ma palarni, pomimo iż przebywają w nim osoby palące. Jak wynika z przekazanych wyjaśnień, przyczyną usunięcia palarni z kondygnacji DPS była konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a dla palących mieszkańców wyznaczone zostało miejsce przed budynkiem DPS. Skutkuje to brakiem spełnienia wymogów określonych w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Podczas oględzin jednostki nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach sanitarnych i ogólnodostępnych.

Dom Pomocy Społecznej w Kołobrzegu zapewnia mieszkańcom 3 posiłki główne tj. śniadanie, obiad i kolację. Dla każdego z posiłków czas ich wydawania wynosi 2 godziny. Dom oferuje również dodatkowe posiłki, w tym posiłki dietetyczne dla osób tego wymagających oraz całodobowy dostęp do produktów żywnościowych. Mieszkańcy mają możliwość wyboru miejsca spożywania posiłków, a tym którzy wymagają karmienia zapewniona jest niezbędna pomoc.

Na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy DPS w Kołobrzegu posiadali własny dochód, który po wniesieniu odpłatności za pobyt w DPS był wystarczający do zaspokojenia własnych potrzeb. Kontrolowana jednostka zapewnia mieszkańcom podstawowe środki czystości i higieniczne. Pracownicy udzielają osobom wymagającym wsparcia pomocy w czynnościach życiowych, utrzymaniu higieny osobistej, pielęgnacji oraz załatwianiu spraw osobistych.

Na rzecz mieszkańców świadczona jest praca socjalna. Dom umożliwia również mieszkańcom zaspokajanie potrzeb kulturalnych, dostęp do książek i przepisów prawa. W trakcie kontroli ustalono, że Dom nie zapewnia dostępu do codziennej prasy, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Jako przyczynę wskazanej nieprawidłowości wskazano, że z uwagi na stan zdrowia mieszkańców zaprzestano prenumeraty papierowych gazet

codziennych. Skutkiem stwierdzonego uchybienia jest brak spełnienia standardu w zakresie zapewnienia mieszkańcom Domu dostępu do codziennej prasy.

Kontrolowana jednostka zapewnia możliwość udziału w terapii zajęciowej oraz umożliwia udział w zajęciach warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładu aktywności zawodowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250) dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie zobowiązany jest do prowadzenia zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej.

Podczas kontroli potwierdzono realizację w okresie objętym kontrolą następujących form rehabilitacji społecznej: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, zajęcia ruchowe oraz zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia. Dom nie zapewniał natomiast zajęć z psychologiem, o których mowa w § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Stwierdzono również, że na dzień kontroli dziennik dotyczący prowadzonych zajęć nie zawierał elementów wskazanych w § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia. Dodatkowo ustalono, że w *Indywidualnych Planach Wsparcia Mieszkańców* brak było informacji, wymaganych na podstawie § 5 ust. 3 przywołanego rozporządzenia. Przyczyną wskazanej nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów rozporządzenia, a skutkiem – brak spełnienia wymogów wynikających z określonego w tym zakresie standardu.

Dom umożliwia składanie skarg i wniosków oraz regularny kontakt z kierownikiem jednostki. Mieszkańcy objęci są posługą kapłańską, w ramach której zaspokajane są ich potrzeby religijne. Kontrolowana jednostka zapewnia warunki do rozwoju samorządności. W DPS funkcjonuje Rada Mieszkańców, która jest organem doradczym i opiniodawczym oraz reprezentuje wszystkich mieszkańców.

Przedstawiciel Rady Mieszkańców podczas spotkania z zespołem kontrolującym nie wniósł uwag do pracy personelu oraz jakości usług świadczonych przez Dom.

Dom Pomocy Społecznej w Kołobrzegu funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańców, sporządzane w terminie określonym przepisami prawa. Każdy z mieszkańców, dla którego opracowany został plan posiada pracownika pierwszego kontaktu, wybieranego przez mieszkańca spośród pracowników Domu. Na podstawie skontrolowanych losowo akt mieszkańców stwierdzono, że dokumentacja zawierała ocenę sytuacji osoby w miejscu zamieszkania, dokonywaną przed przyjęciem mieszkańca do Domu, zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia oraz pisemne powiadomienie o terminie przyjęcia do DPS, wymagane na podstawie § 12 ust. 1 przywołanego rozporządzenia.

Wymiar zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w DPS w Kołobrzegu świadczących pracę na rzecz mieszkańców jest zgodny z wymaganymi standardami, określonymi w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Tematyka i częstotliwość szkoleń organizowanych dla pracowników DPS odpowiada wymogom określonym w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniu z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, stosownie do zapisów określonych w § 6 ust. 2 pkt 4a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W celu efektywnej realizacji usług wspomagających Dom zatrudnia 1 pracownika socjalnego w wymiarze 0,7 etatu, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego powinni spełniać wymagania kwalifikacyjne analogiczne jak dla samorządowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Na dzień przeprowadzania kontroli wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również w domach pomocy społecznej, określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1638). Na podstawie analizy skontrolowanych akt osobowych pracowników Zespołu nie wniesiono uwag do posiadanych przez nich kwalifikacji, z wyjątkiem czerech osób wskazanych w treści protokołu. Ponadto stwierdzono, że nazewnictwo stanowiska ustalonego dla jednej osoby wskazanej w treści protokołu jest niezgodne z wykazem stanowisk dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, określonym w Załączniku nr 3, cz. II, Tabela D, IV – *Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz centra usług społecznych* do rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Przyczyną wskazanych nieprawidłowości jest błędna interpretacja zapisów rozporządzenia oraz brak osób o odpowiednich kwalifikacjach na lokalnym rynku pracy – chętnych do zatrudnienia w DPS, co skutkowało brakiem spełnienia wymogów wynikających z ww. przepisów.

Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów. Dom dodatkowo zapewnia opiekę pielęgniarską świadczoną przez zatrudnioną w jednostce pielęgniarkę. Na podstawie § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zapewnia także mieszkańcom kontakt z psychologiem i psychiatrą.

Kontrolowana jednostka umożliwia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, w tym zdeponowanie środków pieniężnych na koncie depozytowym, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. W trakcie kontroli ustalono również, że część środków finansowych mieszkańców przechowywanych jest w prowadzonych przez Dom indywidualnych kasetkach. Wskazano na konieczność dokonywania okresowej oceny wysokości środków finansowych przechowywanych w kasetkach oraz zasadności ich przechowywania, szczególnie w przypadku wysokich kwot.

Zgodnie z § 7 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu* Domem zarządza Kierownik, który bezpośrednio podlega dyrektorowi Biura Obsługi Placówek.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam

jako zalecenia zwykłe:

- dostosować nazewnictwo stanowiska do wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,

- zapewnić mieszkańcom możliwość korzystania z codziennej prasy, zgodnie z § 6 ust 1 pkt 10 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,

jako zalecenia znaczące:

- zapewnić mieszkańcom używającym wyrobów tytoniowych palarnię, zgodnie z § 6 ust 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej
- zapewnić system przyzywowo-alarmowy zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- prowadzić rehabilitację społeczną zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zatrudniać w zespole terapeutyczno - opiekuńczym osoby z kwalifikacjami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

1. Marian Jagiełka
Przewodniczący Zarządu Koła w Kołobrzegu
PSONI
2. Mirosław Tessikowski
Starosta Kołobrzesci